

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKACISI VAZIRLAR MAҲKAMACI SINING
ҚАРОРИ**815 Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизимини яратиш ва ривожлантириш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини ва ҳудудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш тўғрисида»ги ва «Фуқаро муҳофазаси тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида» 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сон ҳамда «Фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва бартараф этиш тизими самардорлигини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2017 йил 1 июндаги ПФ-5066-сон фармонларини бажариш, Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятларда уларнинг олдини олиш ва ҳаракат қилиш давлат тизими куч ва воситаларининг ҳаракат қилишга тайёргарлигини ошириш, шунингдек аҳолига фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида ўз вақтида хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг Дастурий-техник воситалар мажмуаси базасида фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизимини (кейинги ўринларда ХМАТ деб аталади) яратиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар:

Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизимининг ташкилий-функционал тузилмаси 1-иловага мувофиқ;

Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизими тўғрисидаги низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

3. Қуйидагилар ХМАТнинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, сақлаш ва етказиш технологик жараёни мажмуини автоматлаштиришни таъминлаш, фавқулодда вазиятлар ҳолатида муҳофаза усуллари ва аҳолининг ҳаракатлари, юзага келган вазият тўғрисида аҳолига хабар бериш ва маълумотларни етказишда барча жараёнларни реал вақт кўламида мониторинг қилиш;

фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида республика аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш;

бошқарув органлари, Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятларда уларнинг олдини олиш ва ҳаракат қилиш Давлат тизими кундалик бошқарув органлари, республика ҳудудида фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун мўлжалланган ва ажратиладиган (жалб қилинадиган) махсус тайёрланган куч ва воситаларга фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги тўғрисида хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш.

4. ХМАТни яратиш буюртмачиси этиб:

республика даражасида ва маҳаллий даражада — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги;

локал даражада — бўйсунувида потенциал хавfli объект мавжуд ташкилотлар;

объект даражасида — ходимлар сони эллик нафардан ортиқ бўлган ташкилотлар белгилансин.

5. Белгилаб қўйилсинки:

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги тўғрисида республика аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш соҳасидаги тадбирларга умумий раҳбарлик қилувчи ва мувофиқлаштирувчи марказий орган ҳисобланади;

локал даражада ва объект даражасида ХМАТни яратиш бўйича барча техник, лойиҳаолди ва лойиҳа ҳужжатлари Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги билан келишилиши шарт.

6. Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги:

2018 — 2022 йиллар даврида мавжуд хабар бериш тизимини демонтаж ва модернизация қилишни, шунингдек республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги ХМАТни босқичма-босқич ишга туширишни амалга оширсин;

объект даражасидаги ва локал даражадаги ХМАТни яратиш ва ишга тушириш тадбирлари боришининг ҳар йиллик текширувини амалга оширсин ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига ХМАТнинг техник ҳолати тўғрисида ахборот киритсин.

7. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари:

республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги ХМАТни яратиш, ишлатиш ва сақлашда Фавқулодда вазиятлар вазирлигига амалий ёрдам кўрсатсинлар;

республика даражасидаги, маҳаллий ва локал даражадаги ХМАТ воситаларининг сақланиши таъминланишини ташкил этсинлар.

8. Белгилансинки, ХМАТни яратиш, ишлатиш ва сақлаш тадбирларини молиялаштириш:

республика даражасида ва маҳаллий даражада — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигига ҳар йили ажратиладиган бюджет маблағлари;

локал даражада ва объект даражасида — ташкилотларга ҳар йили ажратиладиган бюджет маблағлари ҳамда ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳисобига амалга оширилади.

ХМАТ қонунчилиқда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобига яратилиши (сақланиши) мумкин.

9. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолиятни амалга оширувчи ташкилотлар:

Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг сўровлари бўйича республика даражасидаги ва маҳаллий даражадаги ХМАТ воситаларини монтаж қилиш учун хоналар, майдонлар, антенна-мачта қурилмалари ва бошқа объектларни бепул тақдим этадилар;

ўз ҳудудларида ўрнатилган ХМАТ воситаларининг сақланишини таъминлайдилар.

10. Ўзбекистон Республикаси Бош вазири — Фуқаро муҳофазаси бошлигининг «Ўзбекистон Республикаси Фуқаро муҳофазаси марказлашган хабар бериш тизимига эксплуатацион-техник хизмат кўрсатишни ташкиллаштириш бўйича Низомни тасдиқлаш тўғрисида» 2004 йил 21 декабрдаги 3-сон буйруғи ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

11. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари — «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ бошқаруви раиси А.Ж. Раматов ва Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятлар вазири Р.М. Джўраев зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. АРИПОВ

Тошкент ш.,
2017 йил 8 август,
601-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2017 йил 8 августдаги 601-сон қарорига
1-ИЛОВА

Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизими (ХМАТ)нинг ТАШКИЛИЙ-ФУНКЦИОНАЛ ТУЗИЛМАСИ

Республика даражаси

Қисқартмалар:

АХТ — телефон каналлар бўйича автоматлаштирилган хабар бериш тизими;

ТПЭХМ — технологик персонал электрон-ҳисоблаш машинаси;

БПЭХМ — бошқариладиган персонал электрон-ҳисоблаш машинаси;

ТКБҚ — терминал комплекс бошқарув қурилмаси.

Вазирлар Маҳкамасининг
2017 йил 8 августдаги 601-сон қарорига
2-ИЛОВА

**Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида
Ўзбекистон Республикаси аҳолисига хабар бериш ва маълумот
(ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизими тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизимининг (кейинги ўринларда ХМАТ деб аталади) мақсади, асосий вазифалари, уни яратиш, сақлаш ва ундан фойдаланиш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

Фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишнинг автоматлаштирилган тизими — фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақидаги маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, сақлаш ва тарқатиш, шунингдек фавқулодда вазиятларда аҳолининг ҳаракатлари ва муҳофаза усуллари, юзага келган вазият тўғрисида аҳолига хабар бериш ва маълумотларни етказишда барча жараёнларни реал вақт қўламида мониторинг қилиш дастурий-техник воситалари мажмуи;

маълумотлар маркази — фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақидаги маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, сақлаш, қабул қилиш ва тарқатиш хизмати;

терминал мажмуи — маълумотларни қабул қилиш, ишлов бериш ва аудио- ва визуал хабарларни акс эттириш, шунингдек одамларнинг оммавий йиғилиш жойларидаги ҳолат ҳақидаги маълумотларни ахборот марказига ахборотлаштириш воситалари орқали қабул қилиш ва тарқатиш.

3. ХМАТ тўрт даражадан иборат бўлади: республика, маҳаллий, локал ва объект.

ХМАТ даражасига қараб, хабар бериш ва маълумот (ахборот етказиш-ни) қуйидаги тартибда таъминлайди:

республика даражасида — умуман республика аҳолисини;

маҳаллий даражада — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри аҳолисини;

локал даражада — потенциал хавфли объектдан зарар етиши мумкин бўлган зонадаги аҳолини;

объект даражасида — объект ишчиларини.

4. ХМАТни яратишдан мақсад — аҳолини ва Ўзбекистон Республикаси фавқулодда вазиятларда ҳаракат қилиш ва уларнинг олдини олиш Давлат тизими бошқарув органлари (ФВДТ)ни фавқулодда вазиятлар хавфи ёки

содир бўлганлиги тўғрисидаги ишончли ва тезкор маълумотлар билан таъминлашдан иборат.

5. Қуйидагилар ХМАТнинг асосий вазифалари ҳисобланади:

фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақидаги маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, сақлаш ва тарқатиш технологик жараёни мажмуини автоматлаштиришни таъминлаш, шунингдек фавқулодда вазиятда муҳофаза усуллари ва аҳолининг ҳаракатлари, юзага келган вазият тўғрисида аҳолига хабар бериш ва маълумотларни етказишда барча жараёнларни реал вақт кўламида мониторинг қилиш;

фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақида республика аҳолисига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш.

раҳбар органларга, ФВДТ кундалик бошқарув органларига, республика ҳудудида фавқулодда вазиятларни бартараф этиш учун мўлжалланган ва ажратиладиган (жалб қилинадиган) махсус тайёрланган кучлар ва воситаларга фавқулодда вазиятлар хавфи ёки содир бўлганлиги ҳақидаги маълумотларни етказиш.

2-боб. ХМАТнинг таркиби

6. ХМАТ республика, маҳаллий ва объект ахборот марказлари, терминал мажмуалари ва бўлинган автоматлаштирилган қўйи тизимлардан иборат бўлади.

Республика ахборот маркази — Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги Фавқулодда вазиятларда бошқарув маркази таркибида ташкил этилади. У режалаштириш ва ахборот операцияларини ўтказиш, қўйи ахборот марказлари фаолиятини назорат қилиш, маълумотларни таҳлил қилиш, аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш тизими ва терминал мажмуи фаолиятининг ишлаш қобилиятини назорат қилиш учун мўлжалланган.

Маҳаллий ахборот маркази — ҳудудий фавқулодда вазиятлар бошқармалари таркибида ташкил этилади. У режалаштириш ва ахборот операцияларини ўтказиш, жавобгарлик зонасида терминал мажмуи трансляцияларини бошқариш, маълумотларни таҳлил қилиш, аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш тизими ва терминал мажмуи фаолиятининг ишлаш қобилиятини назорат қилиш учун мўлжалланган.

Объект ахборот маркази — потенциал хавфли объектларда ҳамда эллик нафардан кўп ходимлари бўлган объектларда ташкил этилади. У ахборот операцияларини ўтказиш, жавобгарлик зонасида терминал мажмуи трансляцияларини бошқариш, аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказиш тизими ва терминал мажмуи фаолиятининг ишлаш қобилиятини назорат қилиш учун мўлжалланган.

Потенциал хавфли объектлар таркибидаги объект ахборот маркази зарар етиши мумкин бўлган зоналардаги барча аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишни таъминлаши керак.

7. Терминал комплекслари жойлашган ва ўрнатилган терминал мажмуи таркибига кўра қуйидагилардан иборат бўлади: ахборот таблоси, ўтувчи

ёзувлар қурилмаси, товушни кучайтирувчи воситалар, видеокузатув камералари, радицион ва кимёвий назорат воситалари ва ҳ.к.

8. Тарқатилган автоматлаштирилган қўйи тизимлар ахборот марказлари ва терминал комплекслари ўртасида уйғунликни таъминлаш учун мўлжалланган бўлиб, оммавий ахборот етказишнинг қўйи тизими, кузатиш ва маълумот йиғиш, алоқа ва ахборот узатиш, ахборот хавфсизлиги, радицион ва кимёвий назорат, товушнинг ҳамоҳанглиги ва ахборотнинг узатилиши, ХМАТни бошқариш ва назорат қилиш ва бошқаларни ўз ичига олади.

3-боб. ХМАТни яратиш, сақлаш ва фойдаланиш тартиби

9. Республика ва вилоят даражасидаги ХМАТлар Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари билан ҳамкорликда, ҳар йили ажратиладиган бюджет маблағлари ҳисобидан яратилади ва сақланади.

Республика ва вилоят даражасидаги ХМАТлар қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобига ҳам яратилиши ва сақланиши мумкин.

10. Локал ва объект даражасидаги ХМАТлар потенциал хавфли объектлар ҳамда эллик нафардан ортиқ ходимлари бўлган объектлар томонидан ҳар йили ажратиладиган бюджет маблағлари, ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобига яратилади ва сақланади.

11. ХМАТ фаолияти учун мўлжалланган боғловчи линиялар ва маълумотларни узатиш каналлари Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан устувор тартибда, телекоммуникация хизмат тарифларини камайтириш бўйича ташкилотнинг имтиёзини ҳисобга олган ҳолда, шартнома асосида тақдим этилади.

Бунда, ХМАТ тасарруфида бўлган бошқармалар билан шартнома тузган Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг тегишли бўлинмаларига, шартнома шартларига мувофиқ, боғловчи линиялар ва маълумотларни узатиш каналларининг созлиги учун тўлиқ жавобгарлик юкланади.

12. ХМАТ фаолияти учун электр тармоқлари «Ўзбекэнерго» АЖ бўлинмалари томонидан устувор тартибда электр хизматларидан фойдаланиш учун тариф хизматларини пасайтириш бўйича ташкилотнинг имтиёзини ҳисобга олган ҳолда, шартнома асосида тақдим этилади.

13. ХМАТга фойдаланиш-техник хизмат кўрсатиш ХМАТ тасарруфидаги бошқармалар ва алоқа ва ахборотлаштириш воситаларидан фойдаланиш, уларни сошлаш ва хизмат кўрсатиш соҳасида ўз фаолиятини юритувчи ташкилотлар ўртасида тузилган шартнома асосида амалга оширилади.

ХМАТ қарамоғида бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа ташкилотлар ХМАТга фойдаланиш-техник хизмат кўрсатиш учун асосий деталлар, бутловчи ва таркибий қисмлар захирасини яратадилар.

14. ХМАТга фойдаланиш-техник хизмат кўрсатиш даврий регламент ишлари, комплекс ва техник текширишларни ўз ичига олади.

Республика ва вилоят даражасида ХМАТни ишлатиш ва унга фойдаланиш-техник хизмат кўрсатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги томонидан ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.

Локал ва объект даражасидаги ХМАТни ишлатиш ва унга фойдаланиш-техник хизмат кўрсатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги билан келишилган ҳолда ташкилотлар томонидан ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.

15. Аҳолига хабар бериш ва маълумот (ахборот) етказишда трансляция қилиш учун телерадиоканалларни ишлатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси томонидан белгиланади.

16. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолиятни амалга оширувчи мобил алоқа операторлари орқали аҳолига хабар бериш ва маълумотларни етказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан белгиланади.

17. Кундалик фаолият режимида терминал комплексида ижтимоий реклама, реклама-маркетинг ва республика аҳолисига тегишли бошқа ижтимоий муҳим маълумотлар трансляцияси учун фойдаланиш мумкин.

Бунда кундалик фаолият режимида реклама материаллари трансляцияси терминал комплекси экранларида эфир вақтининг етмиш беш фоизидан ортиқ бўлмаган ҳажмда амалга оширилиши керак. Қолган вақтда ХМАТ аҳолига тайёргарлик ва фуқаро муҳофазаси борасида фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш, ёнғин хавфсизлигини таъминлаш ва жамоат тартибини сақлаш бўйича ахборотлар трансляцияси амалга оширилади.

18. Кучайтирилган фаолият режимида реклама материаллари трансляцияси терминал комплекси экранларида эфир вақтининг эллик фоизидан ортиқ бўлмаган ҳажмда амалга оширилиши керак. Қолган вақтда ХМАТ орқали содир бўлган фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ёки уларнинг оқибатларини камайтириш бўйича аҳолини, куч ва воситалар ҳаракатлари, бошқарув органлари тавсиялари, юзага келаётган вазият тўғрисида аҳолига маълумот етказиш ва тайёргарлик бўйича трансляция амалга оширилади.

19. Фавқулодда вазият режимида эфирнинг тўлиқ вақтидан фавқулодда вазият содир бўлганлиги тўғрисида аҳолига хабар етказишда ва уларни тайёрлашда, юзага келган вазиятда аҳоли ҳаракатлари бўйича маълумотларни трансляция қилишда фойдаланилади.

4-боб. Яқунловчи қоида

20. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчиликда белгиланган тартибда жавоб берадилар.